

(i) Printed Pages : 3

Roll No.

(ii) Questions : 6

Sub. Code :

0	4	1	0
---	---	---	---

Exam. Code :

1	0	3
---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 3rd Year

1046

ENGLISH (Elective)

Paper-B

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :- Attempt all questions.

SECTION-I

1. Explain any **five** literary terms :

Fiction, Regional Novel, Gothic Novel, First Person Narrative, Stream of Consciousness, Protagonist, Structure, Character.

3×5=15

2. Answer any **ten** of the following questions (each in 60-80 words) :

- (i) What do you know about the old ancestral house where Sriram spent his early years ?
- (ii) What were Sriram's regrets soon after his first meeting with Bharati ?
- (iii) What arrangements had been made by the Municipal Chairman, Mr. Natesh for the stay of Mahatma Gandhi ?
- (iv) How was Sriram received by his granny when he returned home from Bapu's camp at night ?
- (v) Give in brief the circumstances that led to the death of Gorpada's father.
- (vi) Narrate in brief the scene at the small railway station where the Mahatma had to board a train.

- (vii) In writing 'Quit India', Sriram went on doing things like a machine. Explain in brief.
- (viii) Write a short note on the personality and activities of Jagadish.
- (ix) How had Sriram become a blind slave of Jagadish in waging a war against the British ?
- (x) How did Sriram take the death of his grandmother ?
- (xi) Describe in brief the touching scene of Sriram's arrest by the police.
- (xii) Give a brief description of Sriram's journey by train to New Delhi to see Bharati. 1.5×10=15

3. Answer any **three** of the following questions (each in 180-200 words) :

- (i) What do you know about the early life of Sriram ?
- (ii) Narrate in detail Sriram's sudden meeting with his teacher at the end of the Mahatma's meeting.
- (iii) How did Sriram pay homage to Bharati's superior intelligence and what were its effects ?
- (iv) What do you know about Bharati's visit to the deserted shrine ?
- (v) Draw in detail a character sketch of Bharati. 5×3=15

SECTION-II

4. Write an essay (in about 700) words on any **one** of the following topics :

- (i) Population Explosion
- (ii) Sex Education
- (iii) Women Empowerment. 20

5. As an external investigator, write a report in about 300 words, on the working of a bank branch. 10

6. Translate the following passage into English :

आधुनिक युग समानता में विश्वास रखता है, परन्तु प्रत्यक्ष रूप में कहीं भी ऐसा व्यवहार में नहीं है। हमने सीमित अर्थों में दासता, एक मनुष्य का दूसरे मनुष्य की संपत्ति होना, से छुटकारा पा लिया है। परन्तु एक नयी प्रकार की दासता जो कि समस्त संसार में फैल गयी है, पुरानी दासता से कई पक्ष से अधिक बुरी है। व्यक्तिगत स्वतंत्रता के नाम पर, राजकीय तथा आर्थिक प्रणालियां मानवीय शोषण करती हैं तथा मनुष्य को वस्तु समझती हैं। इसके अतिरिक्त चाहे एक व्यक्ति दूसरे व्यक्ति की संपत्ति नहीं हो सकता, परन्तु एक देश अथवा राष्ट्र अब भी दूसरे की संपत्ति हो सकते हैं तथा इस प्रकार सामूहिक दासता को सहन किया जाता है। जातिवाद भी हमारे समय का एक विशेष पहलू है तथा अब बड़े देश ही नहीं अपितु बड़ी जातियां भी हैं।

ਅਜ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਬਰਾਬਰੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਵੀ ਅਜੇਹਾ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮੀ, ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਦੂਸਰੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਹੋਣਾ, ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਜੇਹੜੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ, ਪੁਰਾਣੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵੀ ਕਈ ਪਖੋਂ ਵਧੇਰੇ ਬੁਰੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ, ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵਸਤੁ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਸਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੁਣ ਵੀ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹਕ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਸਹਿਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਤੀਵਾਦ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਕ ਖਾਸ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਵੀ ਹਨ।

OR

Write a paragraph on any one of the following (for foreign students only):

- (i) Science and Religion
- (ii) Political Instability in India.

15